

[Rosing.]

regeringen ligesom før har vist under denne samling over for grønlandske sager, såvel på det rent lovgivningsmæssige som på det bevillingsmæssige område. Uden denne velvilje og uden de hensyn, der er vist over for bestræbelserne for løsning af mangeartede opgaver og problemer i landsdelen, ville det være umuligt at have vor udvikling gående eller få den til at fortsætte. Det er jo en kendsgerning, at kravene under enhver udvikling, det være sig de økonomiske, de menneskelige eller andre, forøges, efterhånden som udviklingen går fremad.

I stedfundne debatter her i salen, i pressen og i radioen om Danmarks indsats for u-landene er det understreget, at ydelserne til sådanne lande burde være meget større, end tilfældet har været og er, og denne erkendelse har igen vist, at det ikke kan forholde sig anderledes, når det drejer sig om ydelserne til vor egen udvikling. Hertil har tinget, regeringen og den danske befolkning for længst taget klar stilling, hvad årlige bevillinger giver klart udtryk for. Dette takker jeg for.

Når man følger gangen i indsatsen på Grønland, kan man let se, at man i den senere tid bestræber sig på at planlægge indsatsen på flere områder, navnlig på anlægsvirksomhedens, boligbyggeriets, byplanlægningens og uddannelsens områder. Endda kan man sige, at man på dette område for Grønlands vedkommende er længere fremme end i det øvrige rige; hermed tænker jeg på 5 års og 10 års investeringsplanerne for Grønland, mens man på andre områder først nu tager sig sammen og prøver at indhente det forsømte. Dette gælder ikke mindst for folkeoplysningen og det kulturelle område. Her gælder det jo ikke alene om erkendelse af nødvendigheden af indsatsen, men også om en langtidspanlægning, så de eksisterende muligheder og midler kan udnyttes bedst muligt og om fornødent andre, nye skabes og sættes ind.

Idet jeg berører spørgsmålet om planlægningsarbejdet — det, der allerede er sket, og det, der skal påbegyndes — har jeg i tankerne at pege på et område, som ellers ikke kræver planlægning, men snarere fastholdelse og overvågning af en ret-

ningslinje, om man kan kalde det sådan. Det drejer sig om fastholdelse af den politiske og administrative målsætning, som siger, at man må anvende den grønlandske arbejdskraft dér, hvor muligheden findes. Navnlige tænker jeg på de unge grønlændere, der har fået uddannelse, og dem, der med tiden uddannes i forskellige brancher. Man er jo i fuld gang med uddannelsen af grønlændere. Disse skulle gerne have en større chance for at indtage en stilling og funktion inden for statsvirksomheder og institutioner og i private virksomheder, hvor der i dag anvendes ikke-hjemmehørende arbejdskraft i større stil.

Jeg ved udmærket og er indforstået med, at udbygningen af de grønlandske forhold kræver et endnu større udsendt personale i den kommende tid, fordi uddannelsen af grønlændere tager sin tid, og at uddannede grønlændere i mange år vil være en mangelvare, ikke mindst på de bestemte arbejdsområder. Det er den ene side af sagen, som ikke kan bortforklares, og som det er nødvendigt at se i øjnene.

Men den anden side af sagen, nemlig anvendelsen af grønlandsk arbejdskraft, både de uddannede og de tillærte, på de arbejdsområder, hvor det efter vor mening er muligt at anvende den, tager man endnu ikke alvorligt op. Vi skulle jo gerne modarbejde den påstand, at grønlændere kun er tilskuere i deres udvikling. Jeg tvivler slet ikke om, at herboende myndigheder har den samme indstilling som jeg, men det er ikke dem, der bestemmer, hvilke håndværkere, teknikere og almindelige arbejdsmænd der skal sendes derop for at udføre bestemte anlægsarbejder, og det er heller ikke dem, der rekvirerer arbejdskraften til statslige institutioner og virksomheder. Det gør institutionslederne. Det synes, at mange af dem foretrækker at have ikke-hjemmehørende personer, altså danskere, i deres myndighedsområde fremfor at tage en grønlænder.

Jeg kan med det samme indrømme, at en del grønlændere af flere grunde har spoleret deres chancer i det spørgsmål, jeg taler om. Dette er en af de sygdomme, som overgangstiden har medført, og som overvindes med tiden. Jeg vil derfor henstille, at ministeriet for Grønland og direktoraterne nøje overvåger den omhandlede retningslinje, så